

ДОГОВОРЕН ФОНД “ТИ БИ АЙ КОМФОРТ”

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2009 ГОДИНА

ИЗГОТВЕН В СЪОТВЕТСТВИЕ С МЕЖДУНАРОДНИТЕ
СТАНДАРТИ ЗА ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

БАЛАНС

Наименование на ДФ : ТИ БИ АЙ Комфорт

Отчетен период: 31.12.2009 г.

ЕИК по БУЛСТАТ:131569431

(BGN '000)

АКТИВИ	БЕЛЕЖКА	31.12.2009	31.12.2008
НАРИЧНИ СРЕДСТВА	1.5.10	271	504
ТЕКУЩИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ, в сч	4.10	1 186	1 838
1. Държави за търговия		288	410
2. Обществени за продажба		898	1428
3. Други			
ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ	7.10	5	68
ОБЩО АКТИВИ		1 462	2410
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	10		
ОСНОВЕН КАПИТАЛ		1 126	1 962
РЕЗЕРВИ ПРИ ПРИЕМАНЕ НА ДЯЛОВЕ		(650)	(489)
НАГРУПАНА ПЕЧАЛБА (ЗАГУБА)		930	2 080
ТЕКУЩА ПЕЧАЛБА (ЗАГУБА)		54	(1 150)
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		1 460	2 403
ПАСИВИ			
ДРУГИ ТЕКУЩИ ПАСИВИ	8	2	7
ОБЩО ПАСИВИ		2	7
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		1 462	2 410

Елеонора Стоева
Финансов директор

Стоян Тошев
Изпълнителен директор

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ

Наименование на ДФ : ТИ БИ АЙ Комфорт

Отчетен период: 01.01-31.12.2009 г.

ЕИК по БУЛСТАТ:131569431

(BGN '000)

ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА	БЕЛЕЖКА	2009	2008
Финансови приходи	6,9	1 012	4 044
Други приходи от дейността			
ОБЩО ПРИХОДИ		1 012	4 044
РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА			
Финансови разходи	6,9	935	5 095
Нефинансови разходи	9	23	99
Други разходи за дейността			
ОБЩО РАЗХОДИ		958	5 194
Печалба / загуба преди облагане с данъци		54	(1 150)
Разходи за данъци			
НЕТНА ПЕЧАЛБА / ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДА		54	(1 150)

Елеонора Стоева
Съставител

Стоян Бойчев
Изпълнителен директор
Ти Би Ай Асет Мениджмънт ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД

Наименование на ДФ : ТИ БИ АЙ Комфорт

ЕИК по БУЛСТАТ:131569431

Отчетен период: 01.01. - 31.12.2009 г.

(BGN '000)

Наименование на паричните потоци	2009	2008
Парични потоци от специализирана инвестиционна дейност		
<i>Парични потоци, свързани с текущи финансови активи</i>	780	5 203
<i>Получени дивиденди</i>	14	18
<i>Други парични потоци от инвестиционна дейност</i>	(33)	(123)
Нетен паричен поток от специализирана инвестиционна дейност	761	5 098
Парични потоци от неспециализирана инвестиционна дейност		
<i>Парични потоци, свързани с търговски контракти</i>	(1)	(1)
<i>Други парични потоци от неспециализирана инвестиционна дейност</i>		
Нетен паричен поток от неспециализирана инвестиционна дейност	(1)	(1)
Парични потоци от финансова дейност		
<i>Емитиране и обратно изкупуване на акции / облигации</i>	(993)	(6 272)
<i>Други парични потоци от финансова дейност</i>		
Нетен паричен поток от финансова дейност	(993)	(6 272)
Изменение на паричните средства през периода	(233)	(1 175)
Парични средства в началото на периода	504	1 679
Парични средства в края на периода, в т.ч.:	271	504
по безвочни депозити	19	44

Елеонора Стоева
Съставител

Стоян Тончев
Изпълнителен директор
Ти Би Ай Асет Мениджмънт ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЯТА В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

Наименование на ДФ : ТИ БИ АЙ Комфорт

Отчетен период: 31.12.2009 г.

ЕИК по БУДИСТАГ:131569431

(BGN '000)

	Основен капитал	Резерви	печалба/загуба за периода	Общо
Салдо към 01.01.2008	6 876	916	2 080	9 872
<i>Изменение за сметка на собствениците, в т.ч.</i>	(4 914)	(1 405)		(6 319)
увеличение	709	288		997
намаление	5 623	1 693		7 317
<i>Нетна печалба/ загуба за периода</i>			(1 150)	(1 150)
Салдо към 31.12.2008	1 962	(489)	930	2 403
<i>Изменение за сметка на собствениците, в т.ч.</i>	(836)	(161)		(997)
увеличение	4	1		5
намаление	840	162		1 002
<i>Нетна печалба/ загуба за периода</i>			54	54
Салдо към 31.12.2009	1 126	(650)	984	1 460

Елеонора Стоева
Съставител

Стоян Богдев
Изпълнителен директор
Ти Би Ай Асет Мениджмънт ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2009 ГОДИНА

I. Обща информация

1. Данни за Договорния фонд

С решение № 748-ДФ от 07.12.2005 г. Комисията за финансов надзор издава на управляващото дружество "Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД Разрешение № 12 – ДФ/08.12.2005 г. да организира и управлява ДФ "Ти Би Ай Комфорт" (Фонда). Със същото решение Комисията за финансов надзор потвърждава Проспект за първично публично предлагане на дялове на Фонда, вписва емисията дялове в публичния регистър по чл.30, ал.1, т.3 от Закона за Комисията за финансов надзор (ЗКФН) и вписва Фонда, като емитент в регистъра по чл.30, ал.1, т.3 от ЗКФН.

Договорният фонд се смята за учреден с вписването му в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 5 от ЗКФН. Емисията дялове и Фондът като емитент са вписани и в публичния регистър по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗКФН.

Договорният фонд е обособено имущество с цел колективно инвестиране в ценни книжа на парични средства, набрани чрез публично предлагане на дялове, което се осъществява на принципа на разпределение на риска от управляващо дружество. По своята правна същност Фондът е неперсонифицирано дружество, за което се прилага раздел XV "Дружество" от Закона за задълженията и договорите, с изключение на чл. 359, ал. 2 и 3, чл. 360, 362, 363, б."в" и "г" и чл. 364 от ЗЗД.

На 27.12.2005 г. стартира публичното предлагане на дялове на Фонда. От 25 януари 2006 година Фондът е допуснат за търговия на Неофициален пазар на "Българска фондова борса – София" АД.

Фондът се организира и управлява от управляващото дружество "Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД и няма органи на управление. При осъществяване на действия по управление на Фонда управляващото дружество действа от свое име, като посочва, че действа за сметка на Фонда.

Фондът е с БУЛСТАТ 131569431.

2. Данни за Управляващото дружество

УД "Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД е вписано в търговския регистър с решение на Софийски градски съд от 01.11.2002 г. по ф. д. № 9620/2002, като седалището и адресът на управление са: гр. София, ул. Дунав № 5.

На 21 август 2002 г. ДКЦК издава разрешение № 135–УД на "Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД за извършване на дейност като управляващо дружество.

На 29 юли 2005 г. Комисията за финансов надзор с решение № 487-УД издава лиценз на "Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД да извършва дейност, като управляващо дружество съгласно чл. 202, ал. 1 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Собственик на 100% от акциите на "Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД е "Ти Би Ай Файненшъл Сървисиз България" ЕАД, дъщерно дружество на "Ти Би Ай Еф Файненшъл Сървисиз Б.В."

Съветът на директорите на „Ти Би Ай Асет Мениджмънт“ ЕАД е в състав: Иво Александров Георгиев – председател, Стоян Тодоров Тошев и Надежда Драгова Тишева .

"Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД се представлява от изпълнителния директор Стоян Тодоров Тошев.

3. Функции на Управляващото дружество по управлението и обслужването на Фонда

Организирането, управлението на дейността и обслужването на Фонда се извършва от УД "Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД и са регламентирани в ЗППЦК и подзаконовите актове по прилагането му, включително в Наредба № 25/2006г. за изискванията към дейността на инвестиционните дружества и договорни фондови и Наредба №26/2006г. за изискванията към дейността на управляващите дружества.

Вътрешно-нормативни документи

Дружеството прилага утвърдени от ръководството вътрешно-нормативни документи, в т.ч.:

- Правила за оценка на портфейла и за определяне на нетната стойност на активите (НСА) на договорния фонд, съгласно чл. 56 от Наредба № 25/2006г. за изискванията към дейността на инвестиционните дружества и договорни фондове;
- Правила за поддържане и управление на ликвидните средства, съгласно чл. 46 от Наредба № 25/2006г. ;
- Правила за оценка и управление на риска, съгласно чл. 68 от Наредба №25/2006г.;
- Индивидуален сметкоплан.

Поддържането и управлението на ликвидността на Фонда се осъществява от управляващото дружество "Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД. Отдели "Управление на портфейли", „Управление на риска“ и "Счетоводство" отговарят пряко за изпълнението на посочените по-горе правила. Контролът върху спазването на приетите правила се осъществява от отдел "Вътрешен контрол" на УД "Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД.

Управляващото дружество учредява, преобразува и прекратява Фонда, взема решение за избор и замяна на Банката – депозитар, на регистрирани одитори и др. Правомощията му включват приемане и изменение на Правилата и Проспекта на Фонда, както и всички други вътрешни актове на Фонда. Посочените действия се извършват с решение на Съвета на директорите на Управляващото дружество, по реда и условията, предвидени в неговия устав.

Управляващото дружество извършва от свое име и за сметка на Фонда всички правни и фактически действия. Представителството на Фонда и неговото оперативно управление се осъществяват от Изпълнителния директор на Управляващото дружество.

Управляващото дружество отделя своите и другите управлявани от него активи от

активите на Фонда и съставя отделен финансов отчет на Фонда, изготвя всички счетоводни, данъчни и други документи, предвидени в закона, и ги представя пред съответните органи.

4. Основни договори

УД “Ти Би Ай Асет Мениджмънт” ЕАД, действащо за сметка на Фонда, е сключило следните основни договори, свързани с основната дейност на Фонда:

- на 20 октомври 2005 г. с банка-депозитар: “Стопанска и инвестиционна банка” АД;
- на 20 октомври 2005 г. с инвестиционния посредник: “Ти Би Ай Инвест” ЕАД;
- на 21 декември 2005 г. с “Централен депозитар” АД за поддържане на актуален регистър на ценните книжа (дялове на Фонда);
- на 20 януари 2006 г. с “Българска фондова борса – София” АД за регистрация на дяловете за търговия;
- на 10 април 2006 г. с ТБ Соеите Женеерал Експресбанк АД за посредничество при сключване и изпълняване на сделки с ценни книжа;

II. Основни принципи на счетоводната политика

База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводство (ЗСЧ), Международните стандарти за финансови отчети (МСФО) и Международните счетоводни стандарти (МСС).

Фондът се е съобразил с всички стандарти, разяснения и законови изисквания, които са приложими за неговата дейност към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет.

Спазени са основните счетоводни принципи:

- а) текущо начисляване – приходите и разходите по сделките и събитията са отразени счетоводно в момента на тяхното възникване и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;
- б) действащо предприятие – приема се, че Фондът е действащ и няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;
- в) предпазливост – задължително оценяване и отчитане на предполагаеми рискове и възможни загуби, с оглед отразяване на по-точен финансов резултат;
- г) съпоставимост между приходите и разходите – разходите, извършени във връзка с определена сделка или дейност, се отразяват във финансовия резултат за периода, през който се получава изгода от тях. Признаването на приходите се отразява за периода, през който са отчетени разходите за тяхното получаване;
- д) предметно на съдържанието пред формата – сделките и събитията са отразени в съответствие с тяхното икономическо съдържание, същност и финансова реалност;
- е) запазване на счетоводната политика от предходния отчетен период – целта е постигане съпоставимост на финансовите отчети през отделните отчетни периоди;
- ж) независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период;

з) последователност – представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети се запазва през отделните отчетни периоди, освен ако не е настъпила съществена промяна в характера на дейността на Фонда или промяната е наложена от нормативен акт;

и) същественост – всички съществени статии и суми се представят отделно във финансовите отчети;

й) документална обосновааност – спазват се изискванията за съставяне на документите, съгласно действащото законодателство.

Отчетна единица

Финансовият отчет е представен в хиляди български лева (BGN).

1. Парични средства

Паричните средства включват парични средства в брой и по сметки в банки като 55,97 % от всички парични средства представляват наличности по банков депозити във валута, чиято легова равностойност е 151,866 лева.

Паричните средства се отчитат в легова равностойност на база валутния курс към датата на операцията и се преоценяват ежедневно като се използва официалния курс на БИБ.

Парични средства	Към 31.12.2009 (BGN)	Към 31.12.2008 (BGN)
Парични средства в брой	276	470
Парични средства по безсрочни депозити	19,209	44,133
Парични средства по банков депозити, <i>в т.ч. със срок 3 месеца до падежа</i>	251,866	459,620
Общо парични средства (в лева)	271,351	504,223

2. Дълготрайни материални активи (МСС 16)

Фондът не притежава дълготрайни материални активи.

3. Нематериални активи (МСС 38)

Фондът не притежава нематериални активи.

4. Финансови инструменти (МСС 32, 39)

Активите на Фонда се оценяват съгласно Наредба № 25/2006г. за изискванията към дейността на инвестиционните дружества и договорните фондове и Правилата за оценка на портфейла и за определяне на нетната стойност на активите, приети от управляващото дружество Ти Би Ай Асет Менджмънт ЕАД.

Фондът извършва ежедневна преценка на финансовите инструменти в портфейла си.

Активите се оценяват по пазарна цена, а когато такава не е налице – по справедлива стойност.

Първоначалното признаване на финансовите активи се извършва по цена на придобиване като класификацията им е в съответствие с Международните счетоводни стандарти (МСС).

Финансовите инструменти се класифицират като “държани за търгуване” или “на разположение за продажба”. Финансов актив се класифицира като държан за търгуване, ако съществува намерение за търгуване или е част от портфейл със скорошна история на търгуване. Финансовият актив се класифицира като на разположение за продажба, ако не изпълнява критериите на държан за търгуване актив.

Фондът е класифицирал като държани за търгуване инструменти в размер на 287,766 лева, а като на разположение за продажба 897,656 лева.

Финансови активи	Към 31.12.2009 (BGN)	Към 31.12.2008 (BGN)
1. Държани за търгуване, в т.ч.	287,766	409,771
<i>капиталови ценни книжа</i>	<i>218,307</i>	<i>395,434</i>
<i>права</i>		
<i>КНС</i>	<i>69,459</i>	<i>14,337</i>
2. Обявени за продажба	897,656	1,427,972
<i>капиталови ценни книжа</i>		
<i>обязови ценни книжа</i>	<i>897,656</i>	<i>1,427,972</i>
<i>други</i>		
Общо финансови активи	1,185,422	1,837,743

5. Депозити

Банковите депозити се отчитат по номиналната им стойност, а начислената съгласно договора лихва към момента на оценката се отразява в Отчета за доходите.

6. Преценка на валутни активи

Преценката на валутните активи се извършва по фиксинга на Централната банка към датата на оценяване, като курсовите разлики се отчитат като текущ приход или разход. Българският лев е фиксиран към еврото при курс 1 EUR = 1.95583 BGN.

При първоначалното счетоводно отразяване сделките в чуждестранна валута се вписват в левове, като към сумата в чуждестранна валута се прилага фиксинга на Централната банка за датата на сделката.

Формираните през 2009 г. положителни разлики от промяна на валутните курсове са в размер на 59 лева, а отрицателните разлики – в размер на 166 лева.

7. Вземания

Вземанията се отчитат по тяхната очаквана реализуема стойност. Към 31 декември 2009 г. вземанията на Фонда възлизат на 5,085 лева, произхождащи от:

Вземания	Към 31.12.2009 (BGN)	Към 31.12.2008 (BGN)
Разчети с ИП за ценни книжа	266	
Лихви	4,530	54,671
Други	289	13,537
Общо вземания	5,085	68,208

В „Разчети с Инвестиционния посредник за ценни книжа“ са включени вземания във връзка с продажба на права. В „Други“ са включени вземания от съучастия /дивиденди/.

8. Задължения

Задълженията се отчитат по тяхната номинална стойност. Съгласно Правилата за оценка на портфейла на Договорен Фонд „Ти Би Ай Комфорт“, задълженията на Фонда към управляващото дружество, банката депозитар, одиторското предприятие, доверители и други задължения, свързани с неговата дейност се начисляват ежедневно. Към 31 декември 2009 година задълженията на Фонда възлизат на *2,221 лева*.

Текущи задължения към	Към 31.12.2009 (BGN)	Към 31.12.2008 (BGN)
Управляващото дружество	1,443	5,428
Банката -депозитар	298	298
Доставчици	480	480
Други		1,144
Общо текущи задължения	2,221	7,350

9. Приходи и разходи

Приходите в дружеството се признават на база на принципа на текущото начисляване. Приходите във Фонда се формират от:

- операции с финансови инструменти и капиталова печалба от промяна на пазарните им цени;
- лихви (купонни плащания) от инвестиции в инструменти на паричния пазар и финансови инструменти с фиксирана доходност;
- положителни разлики от промяна на валутни курсове.

Преоценката на активите държани за търгуване и на разположение за продажба се извършва по пазарна цена, като разликите от промените в цените на ценните книжа (реализирани и нереализирани) се признават текущо в отчета за приходи и разходи, като финансови приходи и разходи.

Приходите от лихви по дългови ценни книжа се признават текущо, признавайки натрупаната лихва към момента на оценката, съгласно характеристиките на всеки финансов инструмент.

Общият размер на финансовите приходи на Фонда за 2009 г. възлизат на *1,012,294 лева*.

Финансови приходи	2009 (BGN)	2008 (BGN)
Положителни разлики от промяна на валутните курсове	59	422,191
Положителни разлики от операции с финансови активи	910,503	3,146,036
Приходи от лихви	87,865	457,537
Приходи от дивиденди	13,817	18,237
Други	50	102
Общо финансови приходи	1,012,294	4,044,103

Разходите се признават в момента на тяхното възникване на база на принципите на начисляване и съпоставимост. Те се класифицират като финансови и нефинансови.

Като финансови се класифицират отрицателните разлики от преоценката на ценните книжа и операциите с тях, както и отрицателните валутни разлики от промяна на валутните курсове. В други се отнасят платените комисиони на инвестиционния посредник, който изпълнява инвестиционните нареждания, дадени от управляващото дружество, а така също и банковите такси.

Общият размер за 2009 година на финансовите разходи за дейността на Фонда възлиза на *934,883 лева*.

Финансови разходи	2009 (BGN)	2008 (BGN)
Отрицателни разлики от промяна на валутните курсове	166	420,706
Отрицателни разлики от операции с финансови активи	931,621	4,669,979
Други	3,096	4,594
Общо финансови разходи	934,883	5,095,279

Към нефинансовите се отнасят и начисляват ежедневно възнагажденията за управляващото дружество и независимия финансов одит, годишните такси към БФБ и КФН, месечната такса за банката депозитар. Общият размер за 2009 г. на нефинансовите разходи е *23,230 лева*.

Нефинансови разходи	2009 (BGN)	2008 (BGN)
Разходи за възнагаждение на Управляващото дружество	18,289	92,709
Разходи за банка депозитар	2,889	2,987
Разходи свързани с разрешителния режим на дейност	1,092	2,394
Разходи за независим финансов одит	960	960
Общо нефинансови разходи	23,230	99,005

10. Активи на ДФ "Ти Би Ай Комфорт"

Активите на Фонда са представени в следните групи:

Активи	Към 31.12.2009 (BGN)	Към 31.12.2008 (BGN)
Парични средства в каса	276	470
Парични средства по безсрочни депозити	19,209	44,133
Парични средства по банкови депозити	251,866	459,620
Акции	218,307	395,434
Корпоративни облигации	848,583	1,405,457
Общински облигации		22,515
Ипотечни облигации	49,073	
Колективни инвестиционни схеми	69,459	14,337
Вземания	5,085	68,208
Общо активи:	1,461,858	2,410,174

Към 31.12.2009 г. структурата на активите на Фонда е следната:

	Към 31.12.2009 (BGN)	Относително тегло (%)
Парични средства в каса	276	0.02
Парични средства по безсрочни депозити	19,209	1.31
Парични средства по банкови депозити	251,866	17.23
Акции	218,307	14.93
Корпоративни облигации	848,583	58.05
Ипотечни облигации	49,073	3.36
Колективни инвестиционни схеми	69,459	4.75
Вземания	5,085	0.35
Общо активи:	1,461,858	100.00%

11. Собствен капитал

Собственият капитал се увеличава или намалява в резултат на промяната в нетната стойност на активите, както и в резултат на продадените или обратно изкупени дялове. Към 31 декември 2009 година собственият капитал на Фонда възлиза на 1,459,637 лева.

12. Отчет за паричните потоци

Фондът класифицира паричните си потоци в три групи, като измененията през 2009 г. са следните:

<i>Парични средства в началото на периода</i>	<i>504,223 лева</i>
Петен поток от специализирана инвестиционна дейност	760,678 лева
Петен поток от неспециализирана инвестиционна дейност	(1,032) лева
Петен поток от финансова дейност	(992,518) лева
<i>Парични средства в края на периода</i>	<i>271,351 лева</i>

13. Основни рискове, пред които е изправен ДФ „Ти Би Ай Комфорт“

При управлението на дейността на ДФ „Ти Би Ай Комфорт“, управляващото дружество спазва Правила за управление на риска и Правила за поддържане и управление на ликвидността. Съществуват различни видове риск, които могат да се обединят условно в две основни категории: систематични и специфични (несистематични).

13.1. Систематични рискове – Действат извън ФОНДА и са свързани с общото състояние на макроикономическата среда, политическите процеси, регионалното развитие и други.

✓ **Макроикономически рискове** - Тъй, като голяма част от активите на ФОНДА са инвестирани в акции, облигации и парични инструменти, издадени от българската държава, общите рискове за българската икономика имат пряко отражение върху риска, който носят дяловете на ФОНДА.

Дълбоката икономическа криза изправи страната ни пред намаляващ износ, ограничено кредитиране, спад на потока от инвестиции, нарастваща безработица и свиване на платежния баланс. Големият дисбаланс във външнотърговската позиция, с който България влезе в икономическата криза, доведе до значително свиване на местното търсене и съответно на икономическия ръст, заетостта и благосъстоянието на домакинствата.

За разлика от развитите икономики, които отбелязаха растеж през третото тримесечие на 2009-та, рецесията в България продължи да се задълбочава – свиването на БВП през третото тримесечие беше -5.8% (след -4.9% за второто тримесечие и -3.5% за първото тримесечие). Основните рискове за българската икономика през 2010г. остават намалелият износ и невъзможността на страната ни да се възползва от подобрената конкурентоспособност на страните с плаващ валутен курс, липсата на инвестиции, нарастващата безработица, намаляващото потребление и все още ограниченият достъп до финансиране. Според прогнозите на международния валутен фонд, БВП на страната ни ще регистрира спад от -6.5% към края на 2009г. и -2.5% за 2010г.

В положителна посока за българската икономика е подобряването на притока на средства от ЕС, които могат да окажат стимулиращ ефект в краткосрочен план, както и бързото свиване на огромния дефицит по текущата сметка, което подобрява външната позиция на страната. В този контекст очакванията са за известно стабилизиране през първата половина на 2010г. и бавно връщане към растеж през втората половина на годината, когато страната най-накрая ще се възползва от възстановяването на икономиката на Еврозоната.

✓ **Политически риск** – Измерва се с вероятността за неблагоприятен ефект на водената от правителството икономическа политика и евентуални промени в законодателството върху инвестиционния климат. През 2010г. не се очакват изменения на политическата обстановка в страната.

✓ **Валутен риск** – Въведеният в България през 1997 г. валутен борд ограничава директното вариране на българския лев към еврото, но от друга страна експонира риска от неблагоприятни движения на еврото на международните финансови пазари при обезценка на еврото.

✓

✓ **Инфлация** – В резултат на спада на вътрешното търсене и крайното потребление през 2009г. и последвалата дефлация, България регистрира годишна инфлация от едва 0.6%, формирана главно в последните месеци на годината. Основен фактор за ценовата стабилност в страната е въведеният през 1997 г. валутен борд, който функционира и до днес. Заложената в Бюджет 2010 прогнозна инфлация е 2.2%.

✓ **Кредитен риск** – Това е рискът от невъзможност за посрещане на предстоящи плащания. За периода 2004 - 2007г. оценките на пазарите за кредитния риск на България се подобриха значително. Страната ни получи инвестиционен рейтинг от BBB+ от Standard & Poor's и Japan Credit Rating Agency (JCRA), инвестиционен рейтинг BBB от Fitch, и инвестиционен рейтинг от Baa3 от Moody's.

През октомври и ноември 2008г., обаче две от големите кредитни агенции - Standard and Poor's и Fitch - понижиха дългосрочния кредитен рейтинг на България съответно от BBB+ на BBB с отрицателна перспектива и от BBB на BBB- със стабилна перспектива. Причините за това бяха увеличеният риск от рецесия в резултат на значителното намаление на чуждестранните финансови потоци и наличието на огромен дефицит по текущата сметка като процент от БВП.

През м. март 2009г., Moody's потвърди кредитния рейтинг на страната ни с аргумент разумната фискална политика, която води, а през април Fitch намали перспективата на дългосрочния рейтинг на България, като отбеляза, че високият дефицит по текущата сметка прави страната ни податлива на негативното влияние на световните финансови пазари и страната ни е изправена пред значителен спад на притока на капитали, който не може да бъде възстановен чрез износ. През м. декември, обаче Standard and Poor's повиши перспективата ни, аргументирайки решението си с членството ни в ЕС, предпазливата фискална политика, която води страната ни и ниския брутен дълг.

✓ **Ликвиден риск** – Ликвидният риск се отъждествява с невъзможност да се продаде даден актив на пазарна цена за кратък период от време, без да се генерират допълнителни транзакционни разходи и капиталови загуби. На макрониво този вид риск се определя от цялостното състояние на икономиката, платежния баланс и провежданата парична политика.

13.2. Несистематични рискове – Определят се от спецификата на дейността на договорния фонд и компаниите, в които инвестира.

✓ **Отраслов риск** – Дейността на договорния фонд се регулира от Комисията за финансов надзор. Нормативно установените условия и изисквания, както и осъществявания от банката – депозитар мониторинг ограничават значително рисковете, свързани с операциите на ФОНДА.

✓ **Фирмен риск** – Свързан е с естеството на дейността на емитентите на съответните финансови инструменти.

✓ **Кредитен риск** – Опасността издателят на ценна книга да изпадне в състояние на несъстоятелност или неплатежеспособност. За притежателите на акции кредитния риск се изразява във възможността да загубят част или цялата инвестиция в акции на дружеството, а за притежателите на дългови ценни книжа, този риск се изразява в невъзможността на емитента да изпълни задълженията си по изплащане на дивидента или главницата. Притежателите на акции от дружество, изпаднало в несъстоятелност или неплатежеспособност, имат право на ликвидационен дял, само след като са обслужени всички други задължения на дружеството.

✓ **Риск от неизпълнение** - Риск от загуба в следствие неизпълнение на задълженията от отсрещната страна по сделка за покупко-продажба на ценна книга, или дериватен инструмент поради внезапна загуба на платежеспособност.

✓ **Пазарен риск** - възможността да се реализират загуби поради неблагоприятни изменения в цените на ценни книжа, пазарните лихвени проценти, валутни курсове и други. Компоненти на пазарния риск са:

- **Ценови риск** – Рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени. Ценовият риск при акциите се влияе от икономическото развитие на страните емитенти, сектора, в който оперира емитента, неговата финансова стабилност и перспективи за растеж и развитие, а при облигациите се влияе от специфични фактори като емитент, надеж, равнище на купона, както и от общо-пазарни фактори засягащи всички инструменти търгувани на съответния пазар.

- **Лихвен риск** – Рискът от промяната на стойността на акциите и дълговите ценни книжа в следствие на промяната на лихвените равнища. Евентуално повишаване на лихвените равнища би забавило икономическия растеж и намалило печалбата на търговските дружества, както и би понижило цената на дълговите инструменти с фиксирана доходност в портфейла на ФОНДА.

- **Ликвиден риск** – Определя се от пазарното търсене на инвестиционния инструмент и зависи от характеристиките на конкретния емитент, размера на емисията и нейните характеристики, както и от степента на развитие на капиталовите пазари. Колебанията на международните финансови пазари и икономическата криза в страната ни повишиха значително ликвидния риск на българския капиталов пазар.

- **Валутен риск** – Рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга или депозит, деноминирани във валута, различна от лев и евро, поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лева или еврото.

✓ **Оперативен риск** – Отнася се до риска от загуби или негативно влияние върху дейността на ФОНДА, породени от неправилна или неефективна вътрешна организация на Управляващото дружество. През 2009г. няма констатирани загуби в резултат на събития от оперативен характер.

Цели на ДФ „Ти Би Ай Комфорт“ при управление на риска

Фондът следва консервативна инвестиционна политика при ниско ниво на риск. Във връзка с определения рисков профил на фонда, основните цели при управлението на риска са:

- ✓ Поддържане на ниско ниво на риск, съответстващо на инвестиционните цели за риск и доходност на Фонда;
- ✓ Достигане на ефективност при хеджирането;
- ✓ Оптимизация на инвестиционните резултати (постигане на максимална доходност при минимален риск).

Политика на ДФ „Ти Би Ай Комфорт“ по управление на риска

✓ Използваният рисков измерител за оценка на лихвения риск на финансовите инструменти е модифицираната дюрация, валутният риск се оценява чрез историческата волатилност на курса на съответната валута, а ценовият риск чрез един от приложимите за съответния пазар на ценни книжа количествени методи – стандартно отклонение на възвращаемостта на съответната акция, β -коефициент към индексите на съответните пазари или стандартното отклонение на избрания индекс на регулирания пазар.

✓ Управлението на отрасловия и фирмения риск се осъществява посредством количествен и фундаментален анализ на компаниите на ниво отрасъл и отделна компания.

✓ ФОИДЪТ контролира кредитния риск и риска от неизпълнение посредством фундаментален и кредитен анализ на емитентите на ценни книжа и кредитен анализ на контрагентите по сделките, които сключва.

✓ Управлението на ликвидността се извършва посредством ежедневно следене и анализ на структурата на активите и пасивите по видове и матуритет; ежедневно следене на входящите и изходящите парични потоци; поддържане на оптимален размер на парични средства и други ликвидни активи с цел посрещане на задълженията на ФОИДА; разработване на краткосрочна и дългосрочна парична политика на ФОИДА; разработване на стратегии за предотвратяване на кризисни ситуации.

✓ Управляващото дружество следи за нивото на оперативния си риск ежедневно като създава база данни със събития от оперативен характер и анализира риска по два показателя – честота на възникване и степен на въздействие.

✓ Изпълнението на правилата по управление на риска и ликвидността се осъществява от Отдел „Управление на риска“, Отдел „Управление на портфейли“ и Отдел „Счетоводство“. Контролът върху спазването на правилата се осъществява от отдел „Вътрешен контрол“ на „Ти Би Ай Асет Мениджмънт“ ЕАД.

✓ Управляващото дружество сключва хеджиращи сделки с цел предпазване от валутен риск. Всички активи, деноминирани в чужда валута (с изключение на активите в евро), се хеджират посредством валутни форуърди.

✓ Общият риск на портфейла се измерва чрез историческата волатилност на цената на дяловете, измерена чрез стандартно отклонение.

14. Данъчно облагане

Съгласно действащото данъчно законодателство през 2009 година, колективните инвестиционни схеми, които са допуснати за публично предлагане в Република България не се облагат с корпоративен данък (чл. 174 от ЗКПО). Следователно ДФ „Ти Би Ай Комфорт“ не дължи корпоративен данък за печалбата си през 2009 година.

15. Събития, настъпили след датата на отчета

Няма значими събития, настъпили между отчетната дата и датата на съставяне на баланса, неоповестяването на които би повлияло на вярното и честно представяне на финансовите отчети към 31.12.2009 г.

20 януари 2010 г.

София, България